

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

KERESZTÉNY, NEMZETI, POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak: helyben negyedévre P 150
Videkre és Németországba P 220
Külföldre egy évre 4 dollár

Megjelenik minden vasárnap reggel
Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Rónai Prigyes
Köszeg, Várkör 39. Telefon: 23 szám

Hirdetések ára milimétersoronként 8 fillér
Szövegközötti reklámhír sora 30 fillér
Nyilttér sora 40 f. — Hirdetések előre fizetendők

Szociális Magyarország

Irtta: dr Péter Ernő

Jog és kötelesség harmóniája volna a magasabb cél, amely fele az emberiségnek haladnia kellene. Az ideális összhang megteremtése jog és kötelesség között a legvégső eredmény lenne, amiért a földi életben a korok, emberek és eszmék harcoltak, küzdöttek. Óriási haladást jelent, hogy századunk már nyíltan hirdeti a szociális kiegyenlítődés szükségességét és a legerősebb társadalmak, államok épen ott épültek fel, ahol a szociális gondolat államépítő tényezővé vált.

A szociális eszmék ilyen érvényesülése belső kapcsolatot, szoros összefüggést teremtett a jog és kötelesség között. A materializmus fellegvárán nagy részt ütött az a társadalmi megújulás, amely a lelkekben a szociális gondolkodás érvényesülésén ment és megy végbe. A keresztény erkölcs gyakorlati megnyilatkozását mind erősebben követelik úgy társadalmi, mint gazdasági téren. A hihetetlen társadalmi és vagyoni ellentétek megszüntetése mindenkiben kell, hogy élénken éljen, mert különben a katasztrófa elkerülhetetlen lesz.

Hazánkban hosszú időre nyúlik vissza a jelenlegi állapot kialakulása, a mi szociális viszonyaink sok eredőből tevődtek össze. Éppen ezen sokrétűsége miatt is nehéz nálunk a szociális feszültséget gyorsan levezetni és egykét intézkedéssel megszüntetni. Annyira különböző tényezők alakították ki a szociális viszonyainkat, hogy amikor a szociális ellentétek kiegyenlítéséről beszélünk, egyikről sem feledkezhetünk meg. Ha pl. a zsidókérdést sikerül végre megoldanunk, nem mellőzhetjük a feudális rendszerre emlékeztető, idejétmúlt intézmények megszüntetését sem.

A nemzet szabad fejlődése és szükséges megerősödése parancsolóan követeli az igazságosabb jövedelem- és vagyonmegosztást. A jelenlegi osztályellentétek kiegyenlítése csakis új gazdasági rendszer megteremtése által lehetséges. Olyan gazdasági rendszer által, amelyben — mint a „Quad-

regesimo anno“ mondja — a keresztény mértékletesség erénye érvényesül, jobb belátás és határozatos intézkedések. A korlátlan szabadversenyek az a formája, amikor éppen az erősebbek szüntették meg egymás között a versenyt (kartell stb.) el kell, hogy tűnjön és helyébe a kis erők tömörülése, a kisexisztenciák összefogása (szövetkezetek) fog jönni.

De túl a gazdasági életben, az állami, a közéletben is érvényesülnie kell annak a felfogásnak, amely méltánytalannak, igazságtalannak találja a nagy jövedelmi különbségeket. — Küzdeni fog a családi berendezés, a szociális munkaviszonyok megteremtéséért és kivétel nélkül megvalósítja a nemzeti fejlődést gátló vagyoni kiegyenlítődést Új közszellem, új közérkölc, szociális felelősség, biztosíthatja nemcsak felmelkedésünket, de fennmaradásunkat is.

A magyar fiatalság értékesebb részének kivétel nélkül egységes a felfogása ezekben a kérdésekben. Tiszta öntudattal látjuk a tennivalókat és irigyeljük azokat, a nemzeteket, amelyek megelőztek és megelőznek bennünket. — Sok minden elválaszthat bennünket, a látszólag ilyen, vagy olyan oldal, de egy: a Szociális Magyarország megépítése már most is — talán külön utakon — egyformán lendít bennünket a cél felé! —

Légoltalmi tanfolyam. A Vas megyei Tűzoltó Szövetség rendezésében kedden légoltalmi tanfolyamot tartottak az irottkői járás tűzoltóparancsnokai részére. A tanfolyam célja az volt, hogy a vidéki tűzoltóparancsnokkal megismertessék a légoltalom fontosságát és így propagálói lehessenek a községeikben. A tanfolyam 28 hallgatójának a vegyesdandár légoltalmi előadója, Szerdahelyi Elek dr. és Kirchknopf Jenő tűzoltóparancsnok tartottak előadásokat.

A Concordia férfi dalosegyesület kertü mulatságát a kedvezőtlen időjárás miatt június 6-án pünkösdvasárnap tartja meg a Dorner-vendéglő kerthelyiségében.

— **„Zsidókérdés Magyarországon“** című füzetből, — melyet gróf Károlyi Imre irt válaszul Stern Samu hasonló című füzetére — még néhány példány kapható lapunk kiadóhivatalában.

Cselekedjünk!

Teremtsünk köz munkákat

Köszeg városának multja nemcsak a régi időkben volt mindig nemzeti szempontból is jelentős, de azzá lett a jelenben is, mert azzá tette Trianon és ezzel sorsa szinte megpecsételődött. — Közel húsz esztendőn át reménykedtünk, hogy majd jön a megváltás órája és a földünk jogtalanul elszakított területeirek egyszer majd mégis visszakerülnek, ha nem is a fegyver jogán, hanem a méltányosság, az igazság, a történelem jogán. Ez a reményünk ügylátszik, most már csak remény marad. — Már több, mint egy hónap eltelt azóta, hogy egy világtörténelmi esemény játszódott le a szomszédságunkban, de bizony ezideig nem láttunk semmit, ami ezen reményünk valóráváltásával biztatna. Térképek jelennek meg a szomszédban, melyeken azt látjuk, hogy akarva és nem akarva olyan határokat húznak, mely aligha lehet tévedés azok részéről, akik e határokat meghúzták, de nem lehet jóakarát sem, mert kell tudni azt messze nyugaton is, hogy Csonka-Magyarország határai húsz év óta hol húztak meg, ilyenkor azután magyarrazatok történnek, miket türelmesen elbir a papiros, de a fantázia nem áll meg még e téves határokon sem és nap-nap után termeli a lehetetlen kombinációk egész sorozatát, mintha bizony mi nem is Magyarország volnánk. Hiba van itt a kréta körül és ennek a krétának rajzmozdulatait láthatatlan kezek irányíthatják. Ez azután aligha megy a jóbarátság javára és semmi esetre sem szolgálja a megértést és megbecsülést. Kis nemzet vagyunk, de van bennünk annyi erő, elszántság és hazaszeretet, hogy játékszerré nem hagyjuk magunkat tenni. Ez a nemzet élni akar, élni is fog ezen az ezer éves, vérrel áztatott magyar földön. Elni akar még akkor is, ha minden erejét megfeszítve kell az életfeltételeit megteremteni,

de odafordul mégis segítségért, ahova joggal fordulhat, és ahol joggal kopogtathat, és ez a magyar kormányhatalom,

melynek kétszeres kötelessége ide nyugatra tekinteni és két kézzel nyúlni a nyugati végek bajainak orvoslásához.

Nehéz helyzetben vannak a nyugati végek várai. De ezek között talán a legsúlyosabb helyzetben éppen Köszeg városa van. Mert teljesen a maga erejére van utalva, pedig a gazdasági feltételek épen Trianon folytán hiánvoznak a város életéből. — Szombathely közelsége felszívja a közbeeső vidék gazdasági erejét és így Köszeg lassan elnéptelenedik, iparában, kereskedelmében, sőt kultúrájában is elsorvad.

Most volna igazán itt az ideje annak, hogy a kormány hathatósan jöjjön segítségére Köszegnek és szinte gyorssegély formájában nyújtana lehetőséget arra, hogy **közmunkák induljanak meg ebben a városban.**

Már több, mint harminc esztendeje, hogy az igazságügyi kormány 600 négyzetméteres területet vett meg a városmajor utca frontjából azért, hogy ott járásbírósi épületet építsen. A tervek is elkészültek és a város vezetőségével le is tárgyalták annak idején ismétellen a kivétel módozatait.

Építsük meg tehát a járásbírósi épületét és mingyárt van kenyérkereseti lehetőség sok száz család számára. Ezt el lehet intézni napokon belül, csak jóakarát kell hozzá és a helyi viszonyok megismerésén alapuló helyzetfelismerése mely szükségszerűen diktálja a munkaalkalom megteremtését.

Itt van a **tanítóképző ügye.** Szintén készen vannak a tervek a megfelelő kibővítéssel és emelet ráépítéssel. 250 ezer pengővel tartozik a kultuskormány ennek a városnak a tanítóképző létesítésével kapcsolatban. Meg kell építeni. Az öszre már állhat is az új tanítóképző.

A milliárdos beruházási programból feltétlenül juttatni kellene ennek a városnak néhány százezer pengőt, hogy a fenti intézmények megvalósuljanak. **Soha jobbkor, mint épen most,** amikor Köszegen stagnál minden. Nincs építkezés.

Pedig ennek a városnak igen sok munkanélküli építőmunkása van és éppen ez a nyári időszak adhatna ezeknek kenyeret és kereseti lehetőséget.

Mingyárt elcsendesülnének a duzogó ajkak és a becületes munka polgártársaink lelkületét is megnyugtató. Nem is olyan nehéz ezeknek a dolgoknak a nyélbeütése, csak fel kell tárni a való helyzetet illetékes körökben. — igaz, hogy momentán a parlamentben nincs képviselése ennek a városnak és kerületének. De ezt is ki kellene használni olyan módon, hogy minél előbb legyen képviselője is Köszegnek és kerületének, hiszen petíciós eljárás van folyamatban egy olyan mandátumért, amelyről a nyertes fél lemondott, a vesztes pedig megszerezni szeretné. — Ezt a gordiusi eszmét meg kellene oldani egy erélyes gesztussal, és talán egy új választással miniszteri gazdája is akadna a köszegi mandátumnak, aki felismerve ennek a városnak bűjő-baját, a segítséget is hozhatná közmunkák formájában.

Igenis, cselekedni kell, mert az idő rohan, az eszmék érlelődnek és utat keresnek maguknak, de ha egészséges lelkekben találunk felvételt, akkor ezek az egészséges lelkületű polgárok ugyancsak egészséges és nemzetépítő gondolatokká és tettek formájává válnak, az idők bűjő eszméit.

Közmunkát kérünk ennek a vá-

